

Psalm 2 — De Zoon van God

Bijbeltekst (Psalm 2:1-12)

- 1 Waarom woeden de heidenvolken en bedenken de volken wat zonder inhoud is?
2 De koningen van de aarde stellen zich op en de vorsten spannen samen tegen de HEERE en tegen Zijn Gezalfde:
3 “Laten wij Hun banden verscheuren en Hun touwen van ons werpen!”
- 4 Die in de hemel woont, zal lachen; de Heere zal hen bespotten.
5 Dan zal Hij tot hen spreken in Zijn toorn, in Zijn brandende toorn hun schrik aanjagen.
6 “Ik heb Mijn Koning toch gezalfd over Sion, Mijn heilige berg.”
- 7 Ik zal het besluit bekendmaken: De HEERE heeft tegen Mij gezegd: “U bent Mijn Zoon, Ik heb U heden verwekt.”
8 “Eis van Mij en Ik zal U de heidenvolken als Uw eigendom geven, de einden der aarde als Uw bezit.”
9 “U zult hen verpletteren met een ijzeren scepter; U zult hen in stukken slaan als aardewerk.”
- 10 Nu dan, koningen, handel verstandig; laat u onderwijzen, rechters van de aarde.
11 Dien de HEERE met vreze en verheug u met huiver.
12 Kus de Zoon, opdat Hij niet toornig wordt en u onderweg omkomt, wanneer Zijn toorn slechts even ontbrandt. Welzalig allen die tot Hem de toevlucht nemen!
-

1. Achtergrond: David en de (voorlopige) historische context

Psalm 2 is geschreven door David (Hand. 4:25). Mogelijk ontstond het lied toen David—jaren na zijn zalving door Samuël (1 Sam. 16:1-13)—in Hebron tot koning over heel Israël werd gezalfd (2 Sam. 5:1-3). Buurvolken trachtten de nieuwe machthebber uit te schakelen: de Filistijnen (2 Sam. 5:17-25), de Moabieten, de koning van Soba, de Arameeërs, de Ammonieten en de Edomieten (2 Sam. 8). David overwon hen.

Een andere mogelijkheid is dat Psalm 2 verband houdt met de opstand van Absalom (2 Sam. 15:13-17:22). Sommige uitleggers beschouwen Psalm 3:1 zelfs als een onderschrift dat terugwijst naar de situatie rond Psalm 2.

Toch is Psalm 2 tijdens Davids leven niet volledig vervuld. Uit het Nieuwe Testament blijkt dat deze psalm uiteindelijk betrekking heeft op **de Zoon van God** (Hand. 4:23-31; Openb. 2:26-28; 12:5; 19:15). David heeft immers niet geregeerd tot “de einden der aarde” (Ps. 2:8).

2. De opstand van de volken tegen de HEERE en Zijn Gezalfde (Ps. 2:1-3)

De psalm beschrijft een moment waarop “de koningen van de aarde” met hun onderdanen samenspannen om Gods gezalfde koning en zijn rijk uit te wissen (Ps. 2:1-3). Ze willen zich onttrekken aan het gezag van de HEERE en van Zijn Messias (Ps. 2:3).

De beeldspraak “banden verscheuren” en “touwen wegwerpen” is ontleend aan het **juk** waaronder ossen een ploeg trekken. De volken willen het juk van de HEERE afwerpen. Het werkwoord dat met “bedenken” is vertaald wijst op het beramen van een concreet plan. Toch noemt de psalmist hun plan “ijdel” of “zonder inhoud”: het is zinloos, omdat Gods voornemen zal standhouden.

3. Gods antwoord: Hij stelt Zijn Koning op Sion (Ps. 2:4-6)

Hoe indrukwekkend het militaire vertoon van de “verenigde naties” ook lijkt, God lacht erom (Ps. 2:4; vgl. Ps. 37:12-13; 59:8-9). Hij spreekt hen toe in toorn; Zijn heilige verontwaardiging jaagt de volken schrik aan (Ps. 2:5).

Waarom? Omdat Hij Zijn Koning heeft gezalfd over Sion, Zijn heilige berg (Ps. 2:6). De opstand van de volken is uiteindelijk een aanval op Gods eigen besluit. Hun plannen impliceren dat zij Jeruzalem en Sion willen aantasten en vernietigen—maar God verklaart: *Mijn Koning staat vast.*

4. “U bent Mijn Zoon”: het besluit en de erfenis (Ps. 2:7-9)

In vers 7-9 spreekt de door God aangestelde Koning. Hij maakt bekend wat de HEERE bij Zijn aanstelling heeft gezegd:

“*U bent Mijn Zoon, Ik heb U heden verwekt.*” (Ps. 2:7)

Volgens Handelingen 13:32-37 verwijst dit “heden” naar de opstanding: God wekte Christus uit de doden op en schonk Hem onvergankelijk leven. In die zin werd Hij op de Paasmorgen publiekelijk aangewezen en bevestigd als Zoon en Koning (vgl. Hand. 2:36).

Daarop volgt de belofte van wereldwijde heerschappij:

“*Eis van Mij en Ik zal U de heidenvolken als Uw eigendom geven, de einden der aarde als Uw bezit.*” (Ps. 2:8)

De Messias oefent gezag uit **namens** de HEERE; de woorden “Eis van Mij” tonen Zijn ondergeschiktheid aan God én Zijn rechtmatige positie als Erfgenaam.

Vers 9 spreekt over Zijn koninklijke macht:

“U zult hen verpletteren met een ijzeren scepter...”

In de Septuaginta klinkt hier ook de nuance “hoeden/weiden” mee (vgl. Openb. 2:27; 12:5; 19:15). De Messias vernietigt niet willekeurig, maar regeert met vaste hand: opstand wordt gebroken, recht wordt gehandhaafd, en wie Hem toebehoort wordt beschermd.

5. Oproep aan de machthebbers: onderwerp u en vind geluk (Ps. 2:10-12)

De psalm eindigt met een dringende oproep aan koningen, rechters en leiders:

- handel verstandig (Ps. 2:10)
- dien de HEERE met ontzag (Ps. 2:11)
- “Kus de Zoon” (Ps. 2:12)

Een kus was in het Midden-Oosten een uiting van vriendschap en trouw, ook tussen mannen (vgl. Rom. 16:16; 1 Kor. 16:20; 1 Thess. 5:26). Onderdanen bewezen eer aan een koning door diens hand/voet of zelfs zijn gewaad te kussen (vgl. 1 Sam. 10:1). De oproep betekent: *verzet je niet, maar erken Zijn gezag en zoek vrede met Hem.*

Sommige Joodse uitleggers begrijpen deze regel anders (bijv. “omhels zuiverheid” of “omarm discipline”). Inhoudelijk ligt het dicht bij elkaar: wie zich aan de Zoon onderwerpt, kiest voor Gods weg van recht en gerechtigheid (vgl. Jes. 9:6; 11:3-5).

De waarschuwing “*wanneer Zijn toorn slechts even ontbrandt*” betekent niet dat de Messias “licht ontvlambaar” is, maar dat Hij **snel en beslissend ingrijpt** wanneer opstand rijpt tot actie. Eén ogenblik van Zijn oordeel is genoeg om het kwaad te stoppen.

De psalm eindigt met een zaligspreking:

“*Welzalig allen die tot Hem de toevlucht nemen!*” (Ps. 2:12)

6. Psalm 2 in het Nieuwe Testament

Psalm 2 wordt in het Nieuwe Testament meerdere keren aangehaald. Kernpunten:

6.1 Handelingen 4: gedeeltelijke vervulling

De gemeente in Jeruzalem citeert Psalm 2:1-2 en past dit toe op Herodes, Pilatus, de volken en leiders van Israël die zich tegen Jezus keerden (Hand. 4:24-28). Dit is een echte, maar **niet volledige** vervulling: niet alle elementen van Psalm 2 (zoals de wereldwijde opstand en de definitieve ingreep) worden daar uitgewerkt.

6.2 Handelingen 13: “*heden heb Ik U verwekt*”

Paulus citeert Psalm 2:7 en verbindt dit met de **opstanding**: God wekte Jezus op (Hand. 13:32-33). Daarmee wordt Christus bevestigd in Zijn unieke positie en roeping (vgl. Efz. 1:20-21).

6.3 Hebreeën 1 en 5: Zoon boven engelen en geroepen tot priester-koning

- Hebr. 1:5 gebruikt Psalm 2:7 om te laten zien dat de Zoon boven de engelen staat.
- Hebr. 5:5 gebruikt Psalm 2:7 om te benadrukken dat Christus zich deze positie niet zelf toe-eigende, maar door God geroepen werd.

6.4 Openbaring: “*hoeden met een ijzeren staf*”

Psalm 2:9 klinkt door in:

- Openb. 2:26-27 (de overwinnaars delen in Zijn heerschappij)
- Openb. 12:5 (het mannelijke kind dat de volken zal hoeden)
- Openb. 19:15 (de ruiter op het witte paard: het Woord van God)

7. Een toekomstige vervulling

De Schrift wijst op meerdere toekomstige vervullingsmomenten van Psalm 2:

1. Bij de openbaring van Christus als Koning der koningen

De koningen van de aarde verzamelen zich met hun legers tegen Hem (Openb. 19:19), maar worden geoordeeld; hun heerschappij eindigt (Openb. 19:20-21).

2. Na het duizendjarig rijk, bij de laatste opstand

Na duizend jaar laat satan de volken opnieuw misleiden; zij omsingelen “de geliefde stad” (Openb. 20:7-9). Nog vóór ze hun doel bereiken, komt het oordeel: vuur daalt neer en verteert hen (Openb. 20:9). Daarna volgt de definitieve toestand waarin dood en vervloeking verdwenen zijn (Openb. 21:4; 22:3).

Slot: het juk dat rust geeft

Zoals Psalm 1 begint met een zaligspreking over wie niet meeloopt met goddelozen, zo eindigt Psalm 2 met een zaligspreking over wie niet meedoet met wereldwijde opstand tegen God, maar schuilt bij Zijn Gezalfde.

Wie het juk van de Messias draagt, ontdekt dat het geen onderdrukking is maar bevrijding:

“*Mijn juk is zacht en Mijn last is licht.*” (Matth. 11:28-30)

Wie Zijn juk wil afwerpen, vindt geen rust; wie tot Hem vlucht, vindt leven.